

De strijd om de deelscore

In het moderne bridge biedt iedereen er lustig op los. Een goede speler zal proberen continu zand in biedmachine van de tegenpartij te strooien, maar zal tegelijkertijd oppassen niet zelf overboord te gaan. In deze lesbrief zullen we de situatie behandelen dat we niet geboden hebben en de bieding op tweenniveau dreigt uit te sterven. De tegenpartij heeft dan kennelijk niet veel punten en de vraag rijst dan of we ons alsnog aan het biedfront moeten melden, met andere woorden of we (om een uit het Engels overgenomen term te gebruiken) moeten 'balancen'.

1. In de bieding komen in de sandwich of de uitpas

Allereerst moeten we onderscheid maken tussen twee verschillende biedsituaties:

A) Noord/Allen.

West	Noord	Oost	Zuid
-	1♣	pas	2♣
???			

B) Zuid/Allen.

West	Noord	Oost	Zuid
-	-	-	1♣
pas	2♣	pas	pas
???			

Wat doet u als west met:

- ♠ H86
- ♥ VB873
- ♦ V872
- ♣ 6

A) Het is gevaarlijk om u in de bieding te mengen. Er is geen enkele garantie dat de tegenpartij het bij 2♣ zal laten. De hand van zuid is gelimiteerd, maar noord kan nog wel 19 punten hebben. U zit in de zogenaamde 'sandwichpositie' en uw kaart is veel te zwak om er kwetsbaar op tweenniveau in te komen. U kunt alleen maar hopen dat uw partner nog iets doet als de tegenstanders niet verder dan 2♣ willen gaan.

B) Hier ligt het anders. NZ willen niet verder gaan dan 2♣. In eerste instantie hebt u kwetsbaar terecht gepast, maar nu is de situatie wezenlijk verschillend. Als u nu past, wordt 2♣ het eindcontract. U zit in de 'uitpas positie'.

Maar hebt u genoeg om te bieden? We weten dat noord 6 tot en met 9 punten heeft. Zuid heeft waarschijnlijk 12 tot en met 14 punten. Met 18 of 19 punten had hij zeker verder geboden en met 15, 16 of 17 punten had hij waarschijnlijk 1SA geopend. Partner zal al gauw een puntje of tien hebben en u loopt dus nauwelijks risico als u 2♥ biedt.

De spelverdeling zou bijvoorbeeld als volgt kunnen zijn:

	♠ A94		
	♥ 96		
	♦ HB9		
	♣ AV972		
♠ H86	N	♠ V1073	
♥ VB873	W	♥ H104	
♦ V872	O	♦ A106	
♣ 6	Z	♣ 854	
	♠ B52		
	♥ A52		
	♦ 543		
	♣ HB103		

Merk op dat zowel noord als zuid zeker niet minimaal zijn. Bij normaal spel zullen zowel 2♣ als 2♥ precies worden gemaakt.

Uw 2♥-bod was gebaseerd op uw aantrekkelijke verdeling en op de wetenschap dat uw partner toch zeker over tien punten moest beschikken. Maar zou u in dezelfde positie ook geboden hebben met deze hand:

♠ V1073
♥ H104
♦ A106
♣ 854

Dit is de oosthand uit het vorige voorbeeld. U hebt nu wel wat meer punten, maar u hebt een erg vlakke verdeling. Ook nu kunt u beredeneren dat uw partner toch wel een puntje of acht moet hebben. Bovendien heeft hij hoogstens twee klaveren, want u hebt er drie en de tegenstanders hebben een klaverenfit en dus minstens acht klaveren samen. Daarom moet uw partner lengte hebben in minstens één van de overige kleuren.

Kortom, zij een fit, wij ook een fit. In het éne geval heeft u de verdeling en heeft uw partner de punten. In het andere geval heeft u de punten en heeft uw partner de verdeling.

Maar hoe komt u erachter wat de langste kleur van uw partner is? Daarvoor moet u doubleren. Zo'n doublet noemen we een heropeningdoublet. Dat kan geen strafdoublet zijn. Kennelijk had u op de 1♣-opening geen strafpas met veel klaveren tegen, want de tegenpartij heeft een klaverenfit. U vraagt uw partner zijn langste kleur te bieden.

Het biedverloop wordt dus:

West	Noord	Oost	Zuid
-	1♣	pas	2♣
pas	pas	doublet	... en de bal ligt bij NZ.

Als zuid past, biedt west 2♥, waarna de keus voor NZ is: 2♥ laten spelen of zelf nog eentje hoger bieden.

2. Het liftprincipe

Na uw interventie kan de tegenpartij op verschillende manieren reageren. Ze kunnen passen, ze kunnen u doubleren en ze kunnen hun eigen kleur een niveau hoger bieden. Vaak zullen ze het gevoel hebben dat hun het rechtmatige erfdeel ontstolen dreigt te worden en doen ze nog iets. Doubleren is vaak moeilijk, dus zullen ze meestal hun eigen kleur een niveau hoger bieden. Ook technisch is het vaak het beste om in onduidelijke situaties een niveau hoger te bieden.

In dat geval moet u zich houden aan het zogenaamde 'liftprincipe':

Als u de tegenpartij hebt 'gelift' naar een hoger niveau dan ze wilden spelen, moet u tevreden zijn en hopen dat ze down gaan.

Voorals de één 'de verdeling' heeft en de ander de punten, is de verleiding om te bieden soms groot. Verplaatst u zich eens in de oostspeler van voorbeeld B): Partner is op tweehoogte nog in de bieding gekomen en u hebt tien punten mee. U moet bedenken dat uw partners bieden mede gebaseerd is op uw punten. Als u nog biedt, bestraft u uw partner voor zijn durf om in de bieding te komen.

3. Wanneer moet u wel en wanneer moet u niet 'balancen'?

Uit wat er boven is besproken krijgt u misschien de indruk dat het goed spel is om u altijd in de bieding te mengen als die op een laag niveau dreigt uit te sterven. Dat is echter zeker niet het geval. Balancen is moeilijk. U moet de bieding goed interpreteren en daaruit kunnen afleiden of u samen met uw partner over een goede fit en over voldoende punten beschikt. Kijkt u eens naar de volgende biedverlopen:

C) Noord/Allen.

West	Noord	Oost	Zuid
-	1♠	pas	2♣
pas	2♠	pas	pas
???			

D) Noord/Allen.

West	Noord	Oost	Zuid
-	1♠	pas	1SA
pas	2♣	pas	pas
???			

U hebt als west dezelfde hand als in de voorbeelden op bladzijde 1:

♠ H86
♥ VB873
♦ V872
♣ 6

Terecht hebt u kwetsbaar de eerste keer gepast. Maar nu dreigt de bieding op tweenniveau uit te sterven. Doet u nog wat?

In deze gevallen is het riskant van west om te bieden.

C) In dit geval geeft zuid, die toch minstens tien punten moet hebben voor zijn bod, er na 2♠ de brui aan. Daar kan maar één verklaring voor zijn: Hij voorziet een misfit. Als u biedt, is de kans groot dat u gedoubleerd wordt en voor een vermogen down gaat.

D) In dit geval heeft uw partij waarschijnlijk wat meer punten, maar u hebt geen enkele garantie dat er een fit aanwezig is. Zuid kan wel een 1-4-4-4-verdeling hebben met een singleton schoppen. We zien hier dus de keerzijde van de kreet "zij een fit, wij ook een fit": *Zij geen fit, wij ook geen fit.*

4. Balancen met lage kleuren: unusual SA

Stel je hebt de volgende westhand:

♠ 75
♥ 7
♦ V10654
♣ H10842

Zuid is geveer, niemand kwetsbaar, opent met 1♥. Je past en rechts verhoogd naar 2♥, pas, pas. Wat nu?

Je zou er wel in willen komen, maar het risico is groot als je zelf een kleur moet raden, dat je dan in de verkeerde kleur terecht komt. Je kan wel doubleren om partner de keuze te geven, maar dan zal hij zeker de schoppenkleur bieden en daar zit je niet op te wachten. De manier om partner uit zijn beste lage kleur te laten kiezen is een 2SA-bod in dit soort situaties! Het is een unusual SA; het kan niet meer een echt bod zijn, dan had je wel eerder actie ondernomen. Daarom geeft 2SA aan: partner kiest de langste van de twee lage kleuren.

Stel partner heeft:

♠ A10432
♥ B842
♦ AB3
♣ V

3♦ is een speelbaar contract, beter dan 2♠.

Zo lag het spel:

Spel	♠ VB				
Z/-	♥ V965				
	♦ 982				
	♣ A963				
♠ 75	N	♠ A10432			
♥ 7		♥ B842			
♦ V10654	W O	♦ AB3			
♣ H10842	Z	♣ V			
	♠ H				
	♥ AH103				
	♦ H7				
	♣ B75				

Biedverloop:				
West	Noord	Oost	Zuid	
pas	2♥	pas	1♥	
2SA	pas	3♦	pas	
pas	pas		pas	

Zowel 3♦ voor OW als 2♥ voor NZ zullen vlot gemaakt worden.

5. Quiz

U bent noord, niemand kwetsbaar en hebt in handen:

♠ V10864

♥ H7

♦ 95

♣ H1073

Wat doet u na de volgende biedverlopen:

1)				2)			
West	Noord	Oost	Zuid	West	Noord	Oost	Zuid
1♦	pas	1♥	pas	1♦	pas	1♥	pas
1SA	pas	2♦	pas	1SA	pas	2♣	pas
pas	???			pas	???		
3)				4)			
West	Noord	Oost	Zuid	West	Noord	Oost	Zuid
-	-	1♥	pas	1♦	pas	1♥	pas
2♦	pas	2♥	pas	2♣	pas	2♦	pas
pas	???			pas	???		

6. Antwoorden

- 1) Toch maar 2♠. West heeft waarschijnlijk een 3-2-5-3-verdeling (probeer eens na te gaan waarom) en er kunnen nog heel wat schoppens bij de tegenstanders zitten. Maar uw partner moet minstens een puntje of tien à twaalf mee hebben. Af en toe moet je eens wat wagen.
- 2) Bied 2♠. Ook hier moet uw partner enige kracht hebben en hij heeft zeker schoppens mee. West heeft hooguit drie schoppens en oost heeft er vermoedelijk twee.
- 3) De tegenstanders hebben de meerderheid zijn de punten en hebben geen fit. We mogen er niet op rekenen dat onze partner nog redelijk wat punten of wat schoppens mee heeft. Bieden is hier dus gevaarlijk.
- 4) De bieding is enigszins vergelijkbaar met die van 1), maar hier hebben de tegenstanders vermoedelijk weinig schoppens. Bied 2♠.

Spel 1
N/-

♠ AV862			
♥ V9			
♦ B72			
♣ A84			
♠ 7	N	♠ B94	
♥ HB1073	W	♥ A65	
♦ 9653	O	♦ AH108	
♣ VB6	Z	♣ 1053	
♠ H1053			
♥ 842			
♦ V4			
♣ H972			

Biedverloop:

West	Noord	Oost	Zuid
-	1♠	pas	2♠
pas	pas	doublet	pas
3♥	pas	pas	3♠
pas	pas	pas	

Als de bieding met 2♠ dreigt te eindigen, komt oost erin met een heropeningdoublet. Partner moet verdeling hebben en nog wat puntjes. 3♥ wordt gemaakt als de leider ♥V weet te vinden. Zuid met zijn maximale hand riskeert dat niet en biedt 3♠ dat altijd één down gaat.

Spel 2
O/NZ

♠ AH8			
♥ 842			
♦ B104			
♣ A952			
♠ VB93	N	♠ 74	
♥ 7	W	♥ AH1065	
♦ V875	O	♦ AH93	
♣ H1087	Z	♣ 63	
♠ 10652			
♥ VB93			
♦ 62			
♣ VB4			

Biedverloop:

West	Noord	Oost	Zuid
-	-	1♥	pas
1♠	pas	2♦	pas
pas	pas		

Een verstandige pas van west. Inderdaad kan oost na 2♦ nog wel 17 punten hebben, maar west kan zien dat de handen niet goed aansluiten (singleton in partners kleur is niet zo mooi). Doorbieden is in zo'n geval veel gevaarlijker dan passen. Vervolgens heeft noord geen enkele reden om nog iets te proberen, zeker kwetsbaar niet. Er zijn drie kleuren genoemd en het is nog maar de vraag of zuid veel klaveren mee heeft.

Spel 3
Z/OW

♠ 8762			
♥ B63			
♦ 64			
♣ HV103			
♠ B	N	♠ HV5	
♥ 10952	W	♥ A84	
♦ HV10832	O	♦ AB9	
♣ B7	Z	♣ 9652	
♠ A10943			
♥ HV7			
♦ 75			
♣ A84			

Biedverloop:

West	Noord	Oost	Zuid
-	-	-	1♠
pas	2♠	pas	pas
3♦	pas	pas	3♠
pas	pas	pas	

Het is gevaarlijk voor oost om na 2♠ in de bieding te komen: Zuid kan nog heel sterk zijn. Als zuid echter past, weet west dat zijn partner wat moet hebben en kan redelijk veilig 3♦ bieden. Zoals het spel ligt, gaat 3♠ down en wordt 3♦ zelfs gemaakt na de voor de hand liggende schoppen uitkomst. Wie kan het NZ kwalijk nemen dat zij zich één niveau laten opjagen!?

Spel 4
W/Allen

♠ A83			
♥ AB854			
♦ A53			
♣ B6			
♠ HV107	N	♠ 5	
♥ 62	W	♥ 73	
♦ H107	O	♦ VB986	
♣ H832	Z	♣ A10974	
♠ B9642			
♥ HV109			
♦ 42			
♣ V5			

Biedverloop:

West	Noord	Oost	Zuid
pas	1♥	pas	2♥
pas	pas	2SA ¹⁾	pas
3♣	pas	pas	3♥
pas	pas	pas	

¹⁾ = voor de lage kleuren (unusual SA)

Omdat hij geen schoppenbod van zijn partner kan verdragen, biedt oost een unusual 2SA in de uitpas positie, daarmee tien kaarten in de lage kleuren aangevend. Ook nu weer is 3♥ net één te hoog, maar wordt 3♣ moeiteloos gemaakt.

Spel 5
N/NZ

♠ AB74			
♥ H1093			
♦ 63			
♣ V82			
♠ V62		♠ 85	
♥ B2		♥ A84	
♦ HV94	W	♦ AB1075	
♣ B765		♣ A94	
	N		
	O		
	Z		
♠ H1093			
♥ V765			
♦ 82			
♣ H103			

Biedverloop:

West	Noord	Oost	Zuid
-	pas	1♦	pas
2♦	pas	pas	doublet
pas	2♥	pas	pas
3♦	pas	pas	pas

Het lijkt nauwelijks verantwoord om als zuid nog actie te ondernemen. Maar let eens op hoe dat meevalt.

NZ hebben vier vaste verliezers en in klaveren, harten en schoppen moet er iets gebeuren.

In de praktijk zal west met zijn maximum nog 3♦ bieden. Dat gaat altijd één down, waarmee de moed van zuid beloond wordt.

Bij viertallen misschien net iets aan de gevaarlijke kant, maar zo win je parenwedstrijden.

Spel 6
O/OW

♠ H74			
♥ B82			
♦ H87			
♣ VB92			
♠ AVB963		♠ 8	
♥ 763		♥ HV10	
♦ B4	W	♦ V632	
♣ 65		♣ AH1073	
	N		
	O		
	Z		
♠ 1052			
♥ A954			
♦ A1095			
♣ 84			

Biedverloop:

West	Noord	Oost	Zuid
-	-	1♣	pas
1♠	pas	1SA / 2♣	pas
2♠	pas	pas	pas

Ondanks de gunstige kwetsbaarheid is het voor zuid onverantwoord om te bieden. De tegenpartij heeft geen fit, dus er is geen enkele garantie dat NZ wel een fit hebben.

Spel 7
Z/Allen

♠ 54			
♥ VB103			
♦ A73			
♣ 8643			
♠ B932		♠ H1086	
♥ A52		♥ 87	
♦ B106	W	♦ HV942	
♣ HV10		♣ 95	
	N		
	O		
	Z		
♠ AV7			
♥ H964			
♦ 85			
♣ AB72			

Biedverloop:

West	Noord	Oost	Zuid
-	-	-	1♣
pas	1♥	pas	2♥
pas	pas	doublet	pas
2♠	3♥	pas	pas
pas			

Zelfs kwetsbaar is het verantwoord om er als oost nog in te komen: Het heropeningdoublet toont de beide ongeboden kleuren. Noord met zijn dubbele fit zal nog wel 3♥ bieden en dat wordt gemaakt. West moet geen 3♠ meer bieden. Zuid zal doubleren en bij goed tegenspel (♥V uitkomst; daarna een ruiten introever opzetten) gaat dat 2 down. 2♠ kan dus ook al down, maar dat zal niet gauw gedoubleerd worden. Als het gespeeld mag worden is -100 in een parenwedstrijd een prima score tegenover -140 van 2♥+1. In een viertallenwedstrijd is zelfs 2♠ gedoubleerd nog geen ramp.

Spel 8
W/-

♠ V8642			
♥ H7			
♦ 95			
♣ V873			
♠ B95		♠ H	
♥ A85		♥ B964	
♦ HB73	W	♦ A10862	
♣ HB2		♣ 1097	
	N		
	O		
	Z		
♠ A1073			
♥ V1032			
♦ V4			
♣ A65			

Biedverloop:

West	Noord	Oost	Zuid
1♦	pas	1♥	pas
1SA	pas	2♦	pas
pas	2♠	3♦	pas
pas	pas		

Dit spel is een echte eye-opener. De noordhand is wel erg zwak – zelfs niet kwetsbaar – om over 1♦ direct een 1♠ volgbod te ondernemen. Nu 2♦ naar u (noord) uitgestapt wordt, is het tijd om in actie te komen. Het grote voordeel van het 2♠ bod is dat het weinig om het lijf kan hebben, omdat u pas de derde ronde in de bieding kwam. Zuid zal zich dat realiseren en daarom niet snel naar 3♠ verhogen. Terecht, want in 3♦ gaan OW al één down en in 3♠ gaan NZ ook één down. Volgt noord wel direct 1♠, dan zal zuid zeker doorbieden tot 3♠ en zullen NZ hiervoor de prijs betalen.